

Sisäministeriölle

29.11.2013

Viite: lausuntopyyntö 18.10.2013

Hallituksen esitysluonnos rahankeräyslain muuttamiseksi (SM056:00/2012)

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta rahankeräyslain muuttamiseksi.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi rahankeräyslakia siten, että

- 1) Nykyisestä luvansaajayhteisön tarkoituksen yleishyödyllisyyden yksinomaisuusvaatimuksesta luovuttaisiin, mutta rahankeräyksellä hankitut varat tulee käyttää yksinomaan yleishyödylliseen tarkoitukseen.
- 2) Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkon hiippakunnalla olisi oikeus toimeenpanna rahankeräyksiä kirkollisen hyväntekeväisyyden eli diakoniatyön rahoittamiseksi.
- 3) Yliopistolla olisi oikeus toimeenpanna rahankeräyksiä toimintansa rahoittamiseksi.
- 4) Rahankeräysten sallittu enimmäistoimenpanoaika pidennettäisiin kahdesta vuodesta viiteen vuoteen.

Allianssin lausunto pähkinäkuoressa:

- Rahankeräyslupan saajayhteisön yksinomaisen yleishyödyllisyyden vaatimuksesta luopuminen on hyvä.
- Allianssin mielestä verotusoikeuden omaavilla yhteisöillä ei pitäisi olla oikeutta rahankeräysten järjestämiseen.
- Yliopistolain uudistuksesta 2009 johtuen yliopistojen rahankeräysoikeus on aiheellinen.
- Rahankeräyksen enimmäiskeston pidennys on kannatettava.
- Rahankeräyslain laajemman uudistamisen tarve on syytä selvittää ja asettaa laajaan kansalaiskeskusteluun.

1. Yksinomaisuusvaatimus

Voimassa olevan rahankeräyslain mukaan rahankeräys sallitaan vain yhteisöille, joilla on yksinomaan yleishyödyllinen tarkoitus. Tämä rajaa rahankeräysmahdollisuuden ulkopuolelle yhteisöt, joilla on yleishyödyllisyyden lisäksi joitain muita tarkoituksia. Lakimuutoksen tarkoituksena on antaa rahankeräysmahdollisuus myös tällaisille yhteisöille, rajaten rahankeräyksen tuoton käyttömahdollisuudet kuitenkin ainoastaan yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Maailman muuttuessa myös yhteisöjen toimintatavat muuttuvat. Yleishyödyllisille yhteisöille voi tulla myös muunlaisia tarkoituksia ja muita tarkoituksia toteuttavat

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry

Allianssi-talo
Asemapäällikönkatu 1 | 00520 Helsinki
Faksi 020 755 2627
neuvonta: info@alli.fi
etunimi.sukunimi@alli.fi | www.alli.fi
Y-tunnus 0116583-5

Finlands Ungdomssamarbete Allians rf

Allianshuset
Stingsgatan 1 | 00520 Helsingfors
Fax 020 755 2627
information: info@alli.fi
fornamn.efternamn@alli.fi | www.alli.fi
FO-nummer 0116583-5

Finnish Youth Co-operation Allianssi

Allianssi House
Asemapäällikönkatu 1 | FI-00520 Helsinki | Finland
Fax +358 20 755 2627
information: info@alli.fi
firstname.surname@alli.fi | www.alli.fi
Business ID 0116583-5

yhteisöt voivat alkaa toteuttaa myös yleishyödyllisiä tarkoituksia. Lainsäädännön on syytä pysyä yhteiskunnan kehityksen tahdissa.

Allianssin mielestä luopuminen yleishyödyllisyyden yksinomaisuudesta rahankeräykseen oikeutetun yhteisön tarkoituksen kohdalla on asiallista, mutta on myös hyvä, että lakia muutetaan siten, että rahankeräyksellä hankitut varat tulee käyttää yksinomaan yleishyödylliseen tarkoitukseen.

Yleishyödyllisyyden määritelmä

Rahankeräyslaissa yhteisön yleishyödyllisellä toiminnalla tarkoitetaan toimintaa yleistä sosiaalista, sivistyksellistä tai aatteellista tarkoitusta varten taikka muuta yleistä kansalaistoimintaa. Suomen laissa on myös useita muita yleishyödyllisyyden määritelmiä, mikä on omiaan hämmentämään alan toimijoita.

Viittaus arpajaislakiin

Lakiesityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa oleva viittaus yleishyödyllisyyden määritelmään arpajaislaissa on ongelmallinen siinä mielessä, että arpajaislain muutoksen jälkeen verottaja on tulkinnut myös yksinomaan yleishyödyllistä toimintaa harjoittavien yhteisöjen arpajaistoimintaa verotettavaksi toiminnaksi.

2. Kirkkojen oikeus rahankeräykseen

Nykyisessä rahankeräyslaissa kielletään rahankeräys evankelisluterilaiselta ja ortodoksiselta kirkoilta tai niiden seurakunnilta. Kielto perustuu näiden yhteisöjen oikeuteen kerätä veroja. Samalla perusteella rahankeräykset on kielletty kunnilta. Lakiesityksessä em. kirkkokuntien hiippakunnille annetaan oikeus rahankeräyksiin diakoniatyön tukemiseen.

Allianssi pitää kirkon hyväntekeväisyys- eli diakoniatyötä merkittävänä ja arvokkaana toimintana heikoimmassa asemassa olevien ihmisten auttamiseksi. Silti Allianssi hieman oudoksuu rahankeräysmahdollisuuden antamista yhteisöille, joilla on sekä verotusoikeus että rahankeräyslaissa erikseen mainittu mahdollisuus kerätä kolehteja.

3. Yliopistojen oikeus rahankeräykseen

Lakiesityksessä yliopistoille annetaan mahdollisuus rahankeräykseen. Vuoden 2009 yliopistolain uudistuksessa oletettiin, että yliopistot alkavat kerätä suuremman osan rahoituksistaan lahjoituksin ja varainkeräyksin. Silloin jäi havaitsematta, että rahankeräyslaki ei mahdollista yliopistoille rahankeräystä ja rahankeräyslakia olisi ollut syytä muuttaa silloin. Ottamatta kantaa yliopistojen rahoitusmalliin, Allianssi katsoo, että tällä rahankeräyslain muutoksella korjataan aikaisempaa lainsäädännöllistä kauneusvirhettä, ja muutos on tarpeellinen.

4. Rahankeräyksen enimmäiskesto

Lakiesityksessä ehdotetaan rahankeräysluvan enimmäisvoimassaoloajan jatkamista nykyisestä kahdesta vuodesta viiteen vuoteen. Allianssi kannattaa muutosta, koska

Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry

Allianssi-talo
Asemapäälikönkatu 1 | 00520 Helsinki
Faksi 020 755 2627
neuvonta: info@alli.fi
etunimi.sukunimi@alli.fi | www.alli.fi
Y-tunnus 0116583-5

Finlands Ungdomssamarbete Allians rf

Allianshuset
Stingsgatan 1 | 00520 Helsingfors
Fax 020 755 2627
information: info@alli.fi
fornamn.efternamn@alli.fi | www.alli.fi
FO-nummer 0116583-5

Finnish Youth Co-operation Allianssi

Allianssi House
Asemapäälikönkatu 1 | FI-00520 Helsinki | Finland
Fax +358 20 755 2627
information: info@alli.fi
firstname.surname@alli.fi | www.alli.fi
Business ID 0116583-5

se joustavoittaa lupabyrokratiaa ja helpottaa vakiintuneiden rahankeräysten toimeenpanoa.

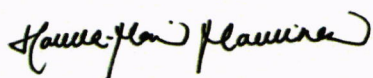
Tarve rahankeräyslain muille muutoksille

Nyt kyseessä olevalla rahankeräyslain muutoksella korjataan joitakin rahankeräyslaissa olevia puutteita. Rahankeräyslaissa ja sen tulkinnassa on kuitenkin vielä useita seikkoja, jotka vaatisivat tarkastelua ja uudistamista.

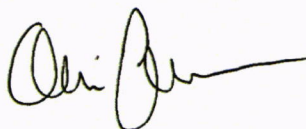
Laissa oleva kieltö järjestää rahankeräys tavalla, jossa yhdistyksen jäsenhankinta ja rahankeräys ovat vaarassa sekoittua – tai sen tulkinta – on aiheuttanut yhdistyksissä hankaluuksia. On käsittämätöntä, jos yhdistys ei voi Internet-sivuillaan ilmoittaa sekä mahdollisuudesta liittyä jäseneksi että mahdollisuudesta osallistua rahankeräykseen.

Viime vuosina on syntynyt uudenlaista paikallisyhteisöllisyyttä ja kansalaistoimintaa, joille tunnusomaista ovat projektimaisuus, verkostomaiset rakenteet ja organisoituminen sosiaalisessa mediassa. Sähköisen kommunikaation kehitys ja yhteiskunnalliset vaikutukset ovat osaltaan muuttaneet rahankeräyksen mahdollisuuksia ja tekniikkaa, mikä asettaa sääntelyjärjestelmälle haasteita. Esiin noussut kysymys siitä, voitaisiinko nykyisestä ennakkolupajärjestelmästä luopua ja siirtyä ennakoilmoitukseen ja jälkitarkastuksiin perustuvaan järjestelmään sekä avoimeen ja keskitettyyn rahankeräysrekisteriin, olisi Allianssin mielestä syytä nostaa yhteiskunnalliseen tarkasteluun. Keskustelu joukkorahoituksen ja toisaalta pienimuotoisen kansalaistoiminnan rahoittamisen edellytyksistä on osa tätä keskustelua.

Helsingissä 29.11.2013

Hanna-Mari Manninen
puheenjohtaja

Olli Joensuu
pääsihteeri